

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Hensigten med lovforslaget er at give Færøernes hjemmestyre øget mulighed for selv at tilrettelægge og tilpasse den færøske sociallovgivning til de særlige færøske forhold.

Ved forhandlinger mellem den danske regering og det færøske landsstyre den 6. april 1993 opnåedes der enighed om at nedsætte et dansk-færøsk embedsmandsudvalg, der fik til opgave at gennemføre et udredningsarbejde med henblik på, at der med virkning fra 1. januar 1995 kan iværksættes en ny ordning for bloktilskuddet til Færøernes hjemmestyre.

Desuden skulle udredningsarbejdet omfatte overgang til anvendelse af rammelove på Socialministeriets og Sundhedsministeriets områder samt en ajourføring af de eksisterende rammelove på Undervisningsministeriets område.

Lovforslaget er således en udmøntning af denne aftale. Der fremsættes tilsvarende lovforslag på Sundhedsministeriets og Undervisningsministeriets områder.

Det sociale område er et fællesanliggende mellem Færøernes hjemmestyre og den danske stat.

I henhold til § 9 i lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre kan der efter forhandling træffes aftale om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang det er muligt inden for områder, der henhører under fællesanliggender, at overlade til det Færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af de pågældende områder.

Forvaltningen af den sociale lovgivning på Færøerne, bortset fra den såkaldte særforborg, blev ved aftale af 3. juli 1975 med virkning fra 1. april 1975 og med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9 overført fra rigsombudsmanden på Færøerne til Færøernes landsstyre. Særforborgen blev overtaget fra 1. januar 1988.

Statens tilskud efter den sociale lovgivning blev indtil 1987 udbetalt i form af refusioner. Efter tilskudsreformen i 1987 blev en række refusionsordninger indregnet i bloktilskuddet, jf. lov nr. 717 af

18. november 1987 om tilskud til Færøernes hjemmestyre på det sociale område. Tilskud efter den sociale lovgivning blev herefter givet dels som bloktilskud, dels som refusioner indtil 1. juli 1993, hvor bloktilskud og refusioner indgik i det almindelige bloktilskud, der administreres af Finansministeriet, jf. lov nr. 393 af 22. juni 1993.

Denne tidsbegrænsede bloktilskudslov vil, som tidligere nævnt, blive afløst af en ny bloktilskudsordning, der er under forberedelse i Finansministeriet.

I nærværende lovforslag foreslås det, at det påhviler Færøernes hjemmestyre at gennemføre foranstaltninger for i rimelige omfang at forebygge sociale vanskeligheder og for at afhjælpe opståede sociale vanskeligheder. Det foreslås i lovforslaget i store træk, hvad disse foranstaltninger skal omfatte.

Det fremgår ligeledes af lovforslaget, at gennemførelsen af de nævnte foranstaltninger forudsætter, at Færøernes hjemmestyre ved lagtingslove fastsætter de nærmere regler om de sociale foranstaltninger.

De gældende love forbliver i kraft, indtil de ophæves af regler, der er fastsat i lagtingslove, jf. lovforslagets § 3, stk. 2. Regeringen forventer, at erstatningen ved lagtingslove vil være sket inden for en kortere årrække, der nærmere aftales mellem landsstyremanden på det sociale område og socialministeren.

Socialministeren har ikke nogen retlig forpligtelse til at påse, at udfyldningen bliver tilendebragt inden for den aftalte tidsramme, idet de gældende regler som nævnt forbliver i kraft, indtil de afløses af regler, der er fastsat af hjemmestyret.

Ordningen indebærer, at socialministeren eller regeringen som sådan heller ikke vil være retligt forpligtet til at føre tilsyn med indholdet og administrationen af de regler, som udstedes af hjemmestyret.

Udvalget vedrørende sociallovgivningen på Færøerne, der blev nedsat i 1959, er et permanent udvalg under Socialministeriet, hvis primære opgave har været at forberede ændringer i den færøske sociallovgivning. Dette udvalg skal fortsat eksistere som et forum for drøftelse af sociale spørgsmål af interesse for de færøske og danske sociale myndigheder.